مدیریت حقوق دیجیتال

نحوه برخورد کتابخانه ها با محدودیت های ناشر در زمینه مدیریت حقوق دیجیتال

از زمان شروع مدیریت حقوق دیجیتال[۱] برای کتاب‌های الکترونیکی [۲] ، کاربران کتابخانه از خواندن و مرور پرونده های دیجیتال ابراز سرخوردگی و ناامیدی کرده اند. بسیاری از آن‌ها نظرات شان را در مورد چگونگی به چالش کشیدن مدیریت حقوق دیجیتال و توانایی دستیابی به اطلاعات به صورت آنلاین ابراز داشته و به موارد زیر اشاره کرده اند:

* عدم همکاری و استاندارد در بین فروشندگان اختصاصی کتاب الکترونیکی (به دلیل فناوری های اختصاصی مدیریت حقوق دیجیتال)

* سردرگمی در مورد اینکه کاربران با پرونده های دیجیتالی چه‌کاری می توانند انجام دهند و چه‌کاری نمی توانند انجام دهند

* عدم توانایی استفاده مؤثر از کتاب‌های الکترونیکی برای تحقیقات، زیرا محدودیت هایی برای فعالیت هایی مانند کپی و چاپ ایجاد شده است

* عدم تضمین دسترسی به مطالب به‌طور همیشگی

به همین دلایل کاربران از نحوه در دسترس قرار دادن کتاب‌های الکترونیکی توسط ناشران و ارائه‌دهندگان محتوا ناراضی هستند. کتابداران کتابخانه‌های عمومی و دانشگاهی نیز نگرانی های خود را ابراز کرده اند. به دلیل نقش‌های چالش‌برانگیزشان به عنوان واسط، کتابداران باید بدانند که چگونه مطابق با محدودیت های ناشر هماهنگ باشند.

برخی از نگرانی های اصلی:

* سیستم های مدیریت حقوق دیجیتال همیشه مقرون‌به‌صرفه نیستند.

* کنترل اغلب در اختیار تأمین کنندگان محتوا است، که فعالیت ها را پیگیری می کنند تا کتابخانه مجوز خود را به‌طور منظم تمدید کند.

* روند قرارداد پیچیده است، زیرا کتابخانه ها گاهی اوقات نیاز به مذاکره در مورد حقوق هر ناشر دارند، در بعضی موارد به صورت عنوان به عنوان.

* تجربه کاربر دست‌وپا گیر است – چون بسیاری از کتاب‌های الکترونیکی شامل مدیریت حقوق دیجیتال شده اند، استفاده از آن‌ها دشوارتر است.

به کاربران در مورد چگونگی دستیابی رایگان مواد تحقیقاتی موجود در مخازن دسترسی آزاد آموزش دهید.

ناشران دانشگاهی که بخشی از آن تحت تأثیر جنبش دسترسی آزاد و تمایل کتابخانه ها برای تأمین بودجه آن قرار دارند، با استقبال از ایده محتوای بدون مدیریت حقوق دیجیتال ، توجه خود را به بازخورد کاربر نهایی نشان می دهند. اگرچه بیشتر کتاب‌های الکترونیکی دانشمندان همچنان در کتابخانه های دارای رمزگذاری مدیریت حقوق دیجیتال توزیع می-شوند، ناشرانی مانند انتشارات دانشگاه آکسفورد[۳]، انتشارات دانشگاه کمبریج[۴]، سیج،[۵] مک میلان پالگریو طبیعی اشپرینگر ،[۶]الزویر [۷]و ویلی [۸] عناوین بدون مدیریت حقوق دیجیتال را ارائه می دهند. اکنون حتی پایگاه‌هایی مانند ابسکو[۹]، پروکوئست][۱۰]، جی استور[۱۱]و پروژه میوس[۱۲] عناوین بدون مدیریت حقوق دیجیتال را در سیستم‌عامل خود ارائه می دهند که دسترسی به محتوای زیادی را برای بسیاری از ناشران فراهم می کند.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

در کتابخانه های عمومی، ناشران اصلی جریان مخالف را طی کرده و محدودیت های بیشتری را اعمال می کنند. ناشران عمده تجارت مانند پنگوبین رندوم هوز[۱۳]، هارپرکولینز[۱۴] و مک میلان[۱۵] از مدیریت حقوق دیجیتال برای امانت محدودیت ایجاد می کنند به این صورت که: پس از اینکه کتابخانه ۵۲ بار در یک دوره دو ساله عنوانی را امانت گرفت، نمی تواند آن عنوان را امانت دهد تا زمانی که مجوز خود را با ناشر تمدید کند.

برخی از ناشران تحریم های کتاب الکترونیکی را برای کتابخانه ها اعمال می کنند که این امر مانع دسترسی عادلانه به اطلاعات می‌شود. از تاریخ ۱ نوامبر ۲۰۱۹ ، مک میلان[۱۶] محدودیتی را در زمینه دسترسی امانت به کتابخانه در کلیه منابع آن اعمال کرد. کتابخانه هایی که دسترسی دیجیتالی به عناوین جدید مک میلان را ارائه می دهند، می توانند دسترسی دائمی تنها به یک نسخه را در هشت هفته اول انتشار پیدا کنند. پس از آن، کتابخانه ها می توانند هر تعداد نسخه از عنوان را بخواهند، اما این نسخه ها مشمول محدودیت ۵۲ بار امانت در دو سال هستند.

اگرچه مشکلاتی از این دست زیاد است، اما کتابخانه ها می توانند تأثیر بسزایی در آینده مدیریت حقوق دیجیتال داشته باشند. برخی از توصیه ها:

* از حریم خصوصی به شدت محافظت کنید.

* به کاربران در مورد شیوه دستیابی رایگان به مواد تحقیقاتی موجود در مخازن دسترسی آزاد آموزش دهید.

* دسترسی آزاد را فعالانه پشتیبانی کنید. با ارائه پشتیبانی مالی از ابتکارات دسترسی آزاد، کتابخانه ها می توانند محتوای بازتری را در دسترس مراجعان خود قرار دهند و اشتراک و پیشرفت علم و دانش را تسریع کنند.

شاید منطقی ترین راه برای ادامه کار، ایده گرفتن از تجارب آموخته شده قبلی_ درس هایی که به مدیریت حقوق دیجیتال کمتر و انعطاف پذیری بیشتر کاربر به برای حصول به نتایج دلخواه اشاره می کنند_ است.

پانویس ها

[۱] digital rights management) DRM)

[۲] ebooks

[۳] Oxford University Press

[۴] Cambridge University Press

[۵] SAGE

[۶] Springer Nature / Palgrave Macmillan

[۷] Elsevier

[۸] Wiley

[۹] EBSCO

[۱۰] ProQuest

[۱۱] JSTOR

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

Project MUSE [۱۲]

Penguin Random House [۱۳]

HarperCollins [۱۴]

Macmillan [۱۵]

Macmillan [۱۶]

Mirela Roncevic [۱۷]

منبع

این نوشته ترجمه مطلبی است از میرلا رونچویچ[۱۷] با عنوان :Digital Rights Management

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	فاطمه دلاور
عنوان مقاله:	مدیریت حقوق دیجیتال
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: i-Kitbdr 2.0)
دوره مجله(Vol):	۶
شماره مجله(Issue):	۶
سال(Year):	۱۳۹۹
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/12251

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.